

Kristianstads kommun
Styrelsen för C4 Energi AB
Styrelsen för Kristianstad Renhållning AB
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Granskning av upphandlingsverksamhet

På uppdrag av lekmannarevisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en granskning av upphandlingsverksamheten vid C4 Energi AB och Kristianstad Renhållning AB. Granskningens revisionsfråga har varit: *Bedrivs upphandlingsprocessen i bolagen ändamålsenligt och i enlighet med gällande regelverk och styrande dokument?*

Vår samlade bedömning är att C4 Energi AB och Kristianstad Renhållning AB delvis säkerställer att upphandlingsprocessen bedrivs i enlighet med gällande regelverk och styrande dokument. Vad gäller upphandlingsdokumentationen i Kristianstad Renhållning AB har vi i granskningen konstaterat att denna är ändamålsenlig och följer inköspolicyn.

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi båda bolagen följande:

- Vi konstaterar i granskningen att avtalet mellan bolagen avseende behandling och mellanlagring inte är formaliserat varför vi inte kunnat göra någon djupare bedömning av detta. Enligt uppgift från bolagen har beslut fattats om att beställa en uppdaterad utredning av om samarbetet omfattas av LOU eller inte.
- Vi rekommenderar respektive bolag att systematisera processen avseende uppföljning av upphandlingar samt att ansvar för uppföljning förtydligas.

Vidare rekommenderar vi följande avseende C4 Energi AB:

- Vi anser att ansvarsfördelningen avseende upphandlingar inte är tillräckligt tydligt i C4 Energis riktlinjer. Granskningen rekommenderar bolaget att tydliggöra detta för att också tydliggöra upphandlingsprocessen.
- Vi rekommenderar C4 Energi att se över rutiner för dokumentation av direktupphandlingar inom affärsområdena.

Granskningsrapporten överlämnas till respektive bolagsstyrelse och till kommunstyrelsen för beaktande och till kommunfullmäktige för kännedom. Svar från respektive bolagsstyrelse önskas senast den 30 mars 2018.

För lekmananrevisorerna i Kristianstads kommun

Göran Sevebrant
Ordförande

Göran Wagermark
Vice ordförande

Revisionsrapport

Granskning av upphandlingsverksamhet **C4 Energi AB** **Kristianstads Renhållnings AB**

Ulrika Rosander
Charlie Lindström

December 2017

Kristianstad kommun

Innehåll

1.	Inledning	2
1.1.	Bakgrund	2
1.2.	Revisionsfråga	2
1.3.	Revisionskriterier	2
1.4.	Kontrollmål	2
1.5.	Avgränsning.....	2
1.6.	Metod.....	2
2.	Lagar samt interna dokument.....	4
2.1.	Lagar.....	4
2.2.	Kristianstad kommuns upphandlingspolicy	4
3.	C4 Energi AB	5
3.1.	Iakttagelser	5
3.2.	Riktlinjer avseende direktupphandling.....	5
3.3.	Stickprovskontroll av genomförda upphandlingar	6
3.3.1.	Upphandlingsprocess.....	7
3.3.2.	Dokumentation.....	7
3.3.3.	Uppföljning direktupphandling	7
3.4.	Bedömning	8
4.	Kristianstads Renhållnings AB	10
4.1.	Iakttagelser	10
4.2.	Riktlinjer avseende direktupphandling.....	10
4.3.	Stickprovskontroll av genomförda upphandlingar	11
4.3.1.	Upphandlingsprocess direktupphandling	11
4.3.2.	Dokumentation direktupphandling	11
4.3.3.	Uppföljning direktupphandling	11
4.3.4.	Upphandlingsprocess annonserad upphandling.....	12
4.3.5.	Dokumentation annonserad upphandling.....	12
4.3.1.	Uppföljning annonserad upphandling.....	12
4.4.	Bedömning	13
4.4.1.	Avtal mellan C4 Energi AB och Kristianstads Renhållnings AB	14
5.	Revisionell bedömning.....	16
5.1.	Bedömningar mot kontrollmål C4 Energi.....	16
5.2.	Bedömningar mot kontrollmål Kristianstads Renhållnings	18
5.3.	Rekommendationer.....	20

1. *Inledning*

1.1. *Bakgrund*

Upphandlingar inom kommuner sker ofta till betydande belopp. Regler för offentlig upphandling finns för att tillvarata konkurrensen på marknaden och uppnå en god ekonomi i den offentliga verksamhetens inköp. Inom energi- och renhållningsverksamheten styrs upphandlingen främst av reglerna i lag 2016:1145 om offentlig upphandling (LOU) och 2016:1146 om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF).

Granskningen avser det kommunala bolaget C4 Energi AB, som är moderbolaget i Kristianstad kommuns energikoncern, samt renhållningsbolaget Kristianstads Renhållnings AB. C4 Energi är tillsammans med sina dotterbolag verksamt inom områdena elavtal, elnät, fjärrvärme och fjärrkyla, fibernät, biogas och biogödsel. Kristianstads Renhållnings är ett insamlande avfallsbolag.

Med utgångspunkt i en väsentlighets- och riskanalys har kommunens revisorer beslutat att granska upphandling som sker inom de kommunala bolagen C4 Energi AB och Kristianstads Renhållnings AB. Granskningens syfte är att identifiera eventuella delar i upphandlingsprocessen som behöver förändras eller kompletteras.

1.2. *Revisionsfråga*

Revisionsfrågan för granskningen är:

- Bedrivs upphandlingsprocessen i bolagen ändamålsenligt och i enlighet med gällande regelverk och styrande dokument?

1.3. *Revisionskriterier*

Revisionskriterierna för denna granskning har hämtats ur följande:

- LOU och LUF
- Interna upphandlings-/inköspolicys
- Andra policys och riktlinjer inom området

1.4. *Kontrollmål*

Med utgångspunkterna från dessa har följande kriterier formulerats:

- Upphandlingsprocessen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolagen uppställda regler.
- Upphandlingsdokumentationen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolagen uppställda regler.
- Uppföljning och utvärdering av resultatet från upphandling sker i tillräckligt stor utsträckning och på ett ändamålsenligt sätt.

1.5. *Avgränsning*

Granskningen avgränsas till att omfatta de kommunala bolagen C4 Energi AB samt Kristianstads Renhållnings AB. Granskningen avser åren 2016 och 2017.

1.6. *Metod*

Inledningsvis genomförs en orienterande intervju med ansvariga affärsområdeschefer samt VD om hur upphandlingsprocessen ser ut inom respektive bolag. Sedan vidtar kartläggning av process för upphandling i bolagen samt analys av utvalda genomförda upp-

handlingar i respektive bolag under åren 2016 och 2017. Granskningen har inletts med en genomgång av styrande dokument, upphandlingsorganisationen samt rutinbeskrivningar. Rapporten har varit föremål för sakgranskning av de intervjuade.

2. Lagar samt interna dokument

2.1. Lagar

LOU omfattar upphandlingar hos kommuner, landsting, staten och offentligt ägda företag. Syftet för lagstiftningen är att följa EU:s fyra friheter; fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital inom EU:s inre marknad. Således ska lagen främja en fri och rörlig marknad med konkurrensutsättning där ingen upphandling får göras så att någon leverantör särbehandlas.

Vid sidan av LOU finns LUF vilken omfattar offentliga företag inom verksamhetsområdena energi, gas, vatten eller posttjänster. LUF är mycket lik LOU men något mindre detaljstyrd.

Direktupphandling är en upphandlingsform som omgärdas av lägre krav än en vanlig upphandling. Detta kan tillämpas om en upphandlings värde inte överstiger 543 890 kr enligt LOU och 993 368 kr enligt LUF eller om det finns synnerliga skäl. Direktupphandling kan också användas om kriterierna för att få tillämpa ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering är uppfyllda. Dock krävs att en organisation har riktlinjer för direktupphandling samt att krav på dokumentation finns i organisationen för direktupphandling som överstiger 100 000 kr.

2.2. Kristianstad kommuns upphandlingspolicy

Kristianstads kommun har antagit en upphandlingspolicy, fastställd av kommunfullmäktige, som gäller för all upphandling av varor, tjänster och entreprenader i kommunen.

Av denna policy följer bland annat att det i varje kommunalt bolag ska finnas en av styrelsen fastställd policy för bolagets upphandling med i princip samma innehåll och inriktning som gäller för kommunen. Vidare framgår att de kommunala bolagens upphandling ska inriktas på samverkan inom kommunkoncernen och att bolagen ska medverka i koncerngemensamma upphandlingar med samma förutsättningar som övriga deltagare. All upphandling ska vidare ske enligt gällande lagar och bestämmelser och enligt kommunens och de kommunala bolagens krav. Både C4 Energi och Kristianstads Renhållnings har utarbetat en sådan inköspolicy som baserats på kommunens.

3. *C4 Energi AB*

3.1. *Iakttagelser*

Ansvaret för utformning och genomförande av respektive affärsområdes upphandlingar ligger till sin helhet på affärsområdescheferna då det saknas central upphandlingsfunktion i C4-koncernen. Bolaget bedömer att det inte är aktuellt att etablera en central upphandlingsorganisation inom bolaget och anser det vidare mer kostnadseffektivt att köpa in extern juridisk och teknisk kompetens vid behov, vilket också görs.

Affärsområde Värme (Värme) upphandlar generellt endast större investeringsprojekt som överstiger tröskelvärdena i LUF och stödjer sig i övrigt på undantaget i 3 kap 10 § 2 LUF som kortfattat anger att lagen inte gäller för en upphandling som genomförs av en upphandlande enhet och som avser leverans av energi eller bränsle för energiproduktion. När Värme stödjer sig på undantaget görs ändå en konkurrensutsättning för att möjliggöra bästa möjliga pris. I de annonserade upphandlingar som Värme gör tillämpas LUF. Vid de inköp som kan anses ligga utanför tillämpningen av LUF ligger inköpen, enligt de intervjuade, under tröskelvärdena varför detta då direktupphandlas.

Affärsområde Fibernät (Fiber) har inte genomfört någon annonserad upphandling under åren 2016 och 2017 och hänvisar till undantaget i LOU avseende telekommunikationsnät. Av inköpspolicyen framgår vidare att verksamheten fibernät omfattas av LOU men att beroende på vad det är för kontrakt kan undantaget i LOU vara tillämpligt. Undantaget framgår av 3 kap 6 § LOU som anger att LOU inte gäller för en upphandling som huvudsakligen syftar till att ge en upphandlande myndighet möjlighet att:

1. tillhandahålla eller driva ett allmänt kommunikationsnät, eller
2. för allmänheten tillhandahålla en elektronisk kommunikationstjänst.

Enligt de intervjuade konkurrensutsätts upphandlingarna för att få bästa pris. När exempelvis materiel, entreprenad eller konsulttjänster upphandlas görs det med hjälp av förfrågningsunderlag samt genom konkurrensutsättning, dock anges i förfrågningsunderlag att upphandlingen inte omfattas av LOU.

Affärsområde Elnät är en till största del en monopolistisk verksamhet. För upphandlingar inom den monopolistiska verksamheten tillämpas LUF, inom övrig affärsverksamhet är det enligt uppgift LOU som ska tillämpas.

Enligt intervjuer har framkommit att C4-koncernen deltar i några av kommunens upphandlingar men den samlade uppfattningen är att kommunens upphandlingar är generella och begränsande för C4-koncernens specifika verksamheter. Vidare framgår att det finns en uppfattning om att kommunens upphandlingsenhet inte kan tillhandahålla det stöd som behövs vid upphandlingar enligt LUF. Enligt bolaget delas även denna uppfattning av kommunen. Bolaget är av uppfattningen att samverka med kommunen sker när det är rimligt och logiskt. Det framgår vidare att bolaget nyttjar kommunens upphandlingsenhet för stöd i frågor som ligger inom LOU.

3.2. *Riktlinjer avseende direktupphandling*

Vid upphandlingar som understiger direktupphandlingsgränserna i LOU/LUF finns i policyen bland annat riktlinjer som bolaget ska efterfölja vid direktupphandling. Dessa riktlinjer är:

- En direktupphandling får ske när inköpet under räkenskapsåret understiger direktupphandlingsgränsen.
- Innan en direktupphandling får äga rum måste säkerställas inom organisationen att upphandlande enhet inte genomfört andra upphandlingar som tillsammans med ny planerad direktupphandling kommer över direktupphandlingsgränsen.

- Om inköpet överstiger 100 000 kr ska övervägas om en konkurrensutsättning ska ske genom att åtminstone två olika leverantörer tillfrågas. Dessutom ska alltid inköp över 100 000 kr dokumenteras på särskild blankett som diarieförs. Inköpen ska således alltid vara skriftliga.
- Om inköpet överstiger 20 000 kr men understiger 100 000 kr ska det finnas en skriftlig beställning.
- Muntliga inköp får ske om beloppet understiger 20 000 kr. I dessa fall räcker vid kontantinköp, kvitto med bifogad redogörelse om vad, vem och syfte med utlägg som dokumentation. Vid muntliga beställningar som faktureras, ska framgå av fakturan vem som beställt produkten.

Vad gäller uppföljning och utvärdering framgår av inköpspolicyn att det är av vikt att avtal följs och att bolaget följer upp avtal, däremot regleras inte hur uppföljning ska ske eller vem som ansvarar för detta inom organisationen. Enligt uppgift från bolaget är det emellertid självklart att det är den upphandlande enheten/rörelsegrenen som ansvarar för uppföljningen. Vidare framgår av bolagets investeringspolicy att i samband med ordinarie styrelsesammanträden ska styrelsen erhålla en sammanställning över pågående och under året avslutade investeringsprojekt. Vilka rörelsegrenar som ska ingå, beloppsgräns för projekten och vad som ska ingå i sammanställningen framgår av uppställningar i policyn.

3.3. Stickprovskontroll av genomförda upphandlingar

Under åren 2016 och 2017 har, enligt de intervjuade, sammanlagt fyra annonserade upphandlingar genomförts inom C4-koncernen.

Inom affärsområde Värme har tre annonserade upphandlingar enligt LUF genomförts under åren 2016 och 2017. Samtliga upphandlingar avsåg investeringsprojektet Uppförande av ny produktionscentral i anslutning till C4 Shopping och delades upp enligt följande:

- Uppförande av grundvattenbrunnar, tilldelades Malmbergs Borrning AB
- Mediacentral C4 Shopping, tilldelades EK-kyl AB (överprövades men anbudsgivaren drog tillbaka sina yrkanden)
- Ställverksanläggning C4 Shopping, tilldelades SEBAB AB

Affärsområde Elnät (Elnät) har under åren 2016 och 2017 genomfört en annonserad upphandling. Upphandlingen avsåg Projektledning, konstruktion, byggnation, provning och idrifttagande av ett nytt 12 kV-ställverk och ett uppgraderat kontrollrum. Kontrakt tilldelades ABB. Upphandling överprövades men förvaltningsrätten avsåg 2017-08-22 anbudsgivarens yrkande.

Utöver de fyra genomförda annonserade upphandlingarna under åren 2016 och 2017 har C4 Energi genomfört flertalet direktupphandlingar samt upphandlingar som är undantagna LOU/LUF. Då förekomsten av direktupphandlingar i bolaget är jämförelsevis stor samtidigt som bolaget upphandlar varor och tjänster med åberopande av undantag från LOU/LUF anser granskningen det relevant att kontrollera denna typ av upphandlingar. Med anledning av detta har granskningen valt att göra stickprovskontroll av en genomförd direktupphandling och en upphandling som enligt bolaget är undantagen LUF. Granskningen har valt ut genomförda upphandlingar enligt nedan:

- Direktupphandling avseende mobil nätstation, lågspänningsställverk samt transformatorer till driftförråd under 2016 och 2017
- Upphandling avseende trädbränsle 2017

3.3.1. Upphandlingsprocess

Vad gäller den kontrollerade direktupphandlingen avseende mobil nätstation m.m. framgår att affärsområdeschef gjort fem separata beställningar från samma leverantör under åren 2016 och 2017. Samtliga beställningar ligger totalt under direktupphandlingsgränsen i LUF. År 2016 gjordes tre separata beställningar för ett värde uppgående till omkring 225 tkr. År 2017 gjordes två separata beställningar för ett värde uppgående till omkring 460 tkr. Avseende de tre beställningarna under 2016 framgår inte om konkurrensutsättning gjorts då endast själva beställningarna dokumenterats. För de två beställningarna 2017 har enligt uppgift konkurrensutsättning gjorts på en av beställningarna, varav två anbud inkom. Av mottaget material framgår att den beställning som konkurrensutsattes utvärderades efter kriterierna pris och leveranstid.

Vad gäller upphandling av träddränsle, som är undantaget LUF, framgår att bolaget gör regelbundna kartläggningar över vilka leverantörer som finns på marknaden och att konkurrensutsättning alltid görs för att få bästa pris. Bolaget vill ha avtal med ett par större leverantörer, dels för att sprida riskerna och dels för att ha leverantörer med kapacitet för att klara eventuella volymförändringar. Bolaget lyfter dock fram vikten av mindre lokala leverantörer som kan sätta prispress på de större leverantörerna.

Bolaget strävar efter att ha långsiktiga relationer med leverantörerna då det är långa ledtider i kedjan avverkning-torkning- flisning-transport till kund.

3.3.2. Dokumentation

Vid förfrågan om dokumentation uppger bolaget att någon dokumentation antagligen inte är gjord avseende direktupphandlingen förutom att beställningar, ordererkännande samt offerter sparats. I samband med vår granskning har bolaget i efterhand dokumenterat de två separata beställningarna från 2017 där den ena uppgår till omkring 150 tkr och den andra till omkring 310 tkr. Dokumentationen gör bolaget på den blankett som det hänvisas till i bolagets riktlinjer.

Av dokumentationen framgår den upphandlande myndighetens namn och organisationsnummer, avtalsföremålet, att avtalet avser enstaka köp, värdet på köpet, om och hur konkurrensen togs till vara, vilka leverantörer som tillfrågades och hur många som lämnade anbud, vilken leverantör som tilldelades avtalet och det viktigaste skälet för tilldelningen.

Övriga inköp från leverantören uppges separat ligga under 100 tkr varför någon dokumentation av dessa inköp inte skett i enlighet med riktlinjerna utöver att beställningar, ordererkännande samt offerter sparats i bolaget.

Vad gäller upphandling av träddränsle, som är undantagen LUF, framgår att bolaget har löpande dialog med sina bränsleleverantörer och är det något som inte fungerar ändamålsenligt så dokumenteras detta. Denna dokumentation utgör sedan underlag för upphandling kommande säsong. Av dokumentation som finns framgår överenskommelser samt sammanställningar över upphandlingar.

Framhållas ska att riktlinjerna i bolaget gällande dokumentation gäller för annonserade upphandlingar samt direktupphandlingar under direktupphandlingsgränsen.

3.3.3. Uppföljning direktupphandling

Av bolagets investeringspolicy framgår att i samband med ordinarie styrelsesammanträden ska styrelsen erhålla en sammanställning över pågående och under året avslutade investeringsprojekt. Vilka rörelsegrenar som ska ingå, beloppsgräns för projekten och vad som ska ingå i sammanställningen framgår av policyn. Huruvida resultatet av upphandlingar följs upp och utvärderas utifrån denna policy framgår emellertid inte. Utifrån bolagets inköspolicy, som är det policydokument som bolaget antagit som en följd av kommunens upphandlingspolicy, framgår att det är av vikt att bolaget följer upp att avtal följs

men i övrigt framgår inte tydligt av vem eller hur resultatet av upphandlingar ska följas upp eller utvärderas.

Enligt bolaget är det affärsområdeschefer som ansvarar för att uppföljning sker och vidare framgår att beloppsnivåer styrs av bolagets attestreglemente. Bolaget anser vidare att uppföljning sker i tillräcklig omfattning och att uppföljningen är ändamålsenlig och har tillsänt material för att påvisa detta.

3.4. *Bedömning*

Kontrollmålet, att upphandlingsprocessen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolaget uppställda regler, *bedöms delvis vara uppfyllt.*

Granskningen bedömer först och främst att ansvarsfördelningen avseende upphandlingar inte är tillräckligt tydlig i bolagets riktlinjer men att ansvaret för upphandlingar anses ligga på respektive affärsområdeschef. Jämförelsevis kan nämnas Kristianstads Renhållnings riktlinjer där det tydligt går att följa ansvarsfördelningen vid upphandlingar där styrelses, VD:s, avdelningschefer, upphandlares och beställares ansvar för upphandlingsprocesser tydligt framgår. Någon motsvarighet till en sådan ansvarsfördelning har granskningen inte uppmärksammat för C4 Energis verksamhet vilket gör att ansvarsfördelningen upplevs otydlig gällande upphandlingsprocessen.

Granskningen bedömer att VD inte har tillräcklig insyn över upphandlingsprocesserna som görs inom affärsområdena. Vi vill framhålla att det förvisso inte utgör något krav att VD har den insynen över upphandlingsprocessen men i kombination med att ansvarsfördelningen inte är tillräckligt tydlig kan processen inte anses helt ändamålsenlig.

Granskningen kan konstatera att de olika affärsområdena hänvisar till undantag från LUF/LOU varför lagstiftningen i många fall inte tillämpas vid upphandlingar. Detta i kombination med att direktupphandlingsgränsen i LUF är förhållandevis hög gör att få annonserade upphandlingar genomförs i bolaget.

Granskningen anser vidare att bolaget saknar riktlinjer för upphandlingar som är undantagna LUF/LOU. Även om det inte kan sägas finnas krav på att sådana riktlinjer ska finnas kan ändamålsenligheten ändå ifrågasättas. Speciellt då förekomsten av upphandlingar som bolaget anser är undantagna LOU/LUF är förhållandevis stor så torde det ligga i bolagets intresse att formalisera ramarna för dessa processer.

Framhållas ska att bolaget initierat ett arbete med att etablera en koncernövergripande risk- och sårbarhetsanalys där upphandling, avfallshantering och inköpsprocesser kommer ingå som delar i arbetet. Granskningen ser positivt på detta arbete.

Kontrollmålet, att dokumentationen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolagen uppställda regler, *bedöms delvis vara uppfyllt.*

Granskningen kan konstatera att bolaget har ändamålsenliga riktlinjer avseende dokumentation av direktupphandlingar. Genom att fylla i den blankett som bolaget ska använda vid dokumentation av direktupphandlingar säkerställs att det går att kontrollera upphandlingen. Det framgår emellertid vid granskningens förfrågan om dokumentation avseende aktuell direktupphandling att bolaget inte återfann dokumentation i enlighet med bolagets riktlinjer. Bolaget indikerar att det kan vara så att dokumentation är gjord men inte kunde återfinnas. Oavsett om dokumentation inte gjorts eller om den inte går att finna i verksamheten så utgör det en allvarlig brist. Om dokumentation inte hålls ordnad i verksamheten försvinner dokumentationens syfte. Av riktlinjerna framgår vidare att dokumentationen ska diarieföras. Av denna anledning kan dokumentationen inte anses ändamålsenlig.

Bolaget väljer i det aktuella fallet att efter förfrågan i efterhand dokumentera de separata köp från leverantören 2017 som överstiger 100 tkr och som enligt bolagets riktlinjer ska dokumenteras. Granskningen vill därför framhålla att den dokumentation som gransk-

ningen mottar förvisso måste anses motsvara kravet på dokumentation i bolagets riktlinjer.

Under 2016 gjordes emellertid tre separata beställningar uppgående till omkring 225 tkr varav ingen dokumenterats, genom blankett, då samtliga beställningar separat understeg 100 tkr. Framhållas ska att två av beställningarna 2016 gjordes samma dag (2016-02-25) och avsåg båda inköp av ställverk 0,4 kV som tillsammans uppgick till ett värde överstigande omkring 150 tkr. Bolaget hänvisar till att ställverken avsåg två olika projekt och att separata beställningar görs för att underlätta administrativa rutiner och uppföljning av dessa. Vidare anser bolaget att det är rutin att separera beställningar i dessa lägen.

Granskningen anser likväl att det kan ifrågasättas då bolaget riskerar förlora översynen av sina direktupphandlingar om de inte dokumenteras när värdena blir betydande. Det finns vidare en risk att dokumentationskravet systematiskt kan kringgå genom att dela upp inköp som tillsammans hade överstigit 100 tkr. Detta kan inte anses ändamålsenligt.

Även om detta inte gjorts för att kringgå dokumentationskraven finns det likväl en risk att det kan uppfattas som ett kringgående. Om det utgör det tillämpade tillvägagångssättet i bolaget att separera beställningar enligt ovan och detta bedöms ändamålsenligt, torde bolaget föra in en sådan rutin i riktlinjerna.

Kontrollmålet, att uppföljning och utvärdering av resultatet från upphandling sker i tillräckligt stor utsträckning och på ett ändamålsenligt sätt, *bedöms delvis vara uppfyllt.*

Först och främst ska konstateras att det i bolagets inköspolicy inte med tydlighet framgår hur uppföljning ska gå till eller vem som ansvarar för detta. Av bolagets investeringspolicy framgår emellertid att investeringar ska följas upp. Huruvida den uppföljning som följer av investeringspolicyn har någon generell koppling till hur resultatet av genomförda upphandlingar följs upp är emellertid inte klart. Granskningens uppfattning är att uppföljningen enligt investeringspolicyn är inriktad på investeringen utifrån ett ekonomiskt perspektiv, vilket självklart är av vikt. Däremot kan granskningen inte utifrån policyn få en uppfattning om hur bolaget arbetar systematiskt med uppföljning och utvärdering av genomförda upphandlingar.

Utifrån översänt material kan granskningen konstatera att uppföljning och utvärdering skett av aktuella upphandlingar. Däremot bedömer vi att bolaget inte tillräckligt tydligt och inte heller i tillräcklig omfattning upprättat ett system för hur bolaget övergripande ska arbeta med uppföljning och utvärdering. Detta bedöms utgöra en brist.

Vid jämförelse med Kristianstad kommuns reglering avseende uppföljning och utvärdering gäller:

”Upphandlingsverksamheten ska årligen följas upp utifrån fastställd upphandlingspolicy med riktlinjer och en rapport ska lämnas till kommunstyrelsen. Av uppföljningen skall bland annat ramavtalstroheten framgå. Inom respektive nämnds ansvarsområde ska regelbunden uppföljning göras. Ingångna avtal samt ramavtalstroheten ska följas upp genom fasta och regelbundna rutiner som en del av kommunens internkontroll. Syftet är bland annat att kontrollera att ingångna avtal följs. Denna uppföljning ingår i de uppgifter som ska skötas av ramavtalsgrupperna. Inköpssamordnare ska även bevaka ramavtalstroheten inom den egna förvaltningen.”

Denna formulering ger en tydlig bild av hur en upphandlande enhet kan sätta ramarna för hur uppföljning av upphandlingsverksamheten ska göras. Vidare framgår tydligt vem som ansvarar för att uppföljning ska ske. Bolaget har dessutom möjlighet att i större utsträckning än kommunen specificera hur bolaget vill arbeta med uppföljning och utvärdering. Här kan således specificeras vad som alltid bör följas upp efter genomförd upphandling eller förslag på sådant som kan behövas följas upp inom olika områden. Vidare försvinner sårbarheten om verksamheten har ett ramverk för sin uppföljning och utvärdering.

Med ovanstående i beaktning bedömer granskningen att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

4. Kristianstads Renhållnings AB

4.1. Iakttagelser

Ansvar för upphandlingar i verksamheten följer av bolagets inköbspolicy där VD har det övergripande ansvaret att leda, samordna och utveckla bolagets upphandlingsverksamhet. Det ankommer på bolagets avdelningschefer att ansvara för att gällande lagstiftning, bolagets policy och riktlinjer efterlevs. Respektive avdelningschef ansvarar med upphandlare för objektsupphandlingar av varor, tjänster och entreprenader som är unika för verksamhetsområdet. Dessa objektsupphandlingar ska dock ske i obligatoriskt samråd med VD.

Vidare ansvarar respektive avdelningschef för att verksamheten verkar för samordnad upphandling inom bolaget samt att verksamheten använder de upphandlade avtalen. Vad gäller direktupphandlingar ansvarar respektive avdelningschef för eventuell direktupphandling inom sitt verksamhetsområde. Beslut om att påbörja upphandling och anta anbud ska ske i samråd med VD.

Bolaget har två anställda personer, en avfallsingenjör och en projektledare, som sköter större delen av bolagets upphandlingar medan VD och avdelningschef har en stödjande funktion. Vidare bistår även personer från produktionsorganisationen vid upphandlingar som utbildats internt inom upphandling. Bolaget har inte tillgång till juristkompetens inom organisationen och bolaget upplever inte att stödet från kommunen i det avseendet är ändamålsenligt. Bolaget tar istället vid behov hjälp av externa jurister. Vid överprövningar tar bolaget dock i första hand hjälp av kommunjurist och i andra hand tas extern kompetens in.

Vad gäller samordning med kommunen vid upphandlingar så är bolaget med vid dessa upphandlingar när de är relevanta för bolaget. Enligt de intervjuade har samarbetet med kommunens upphandlingsenhet inte fungerat ändamålsenligt då bolaget upplever att den specialkompetens som fordras vid bolagets upphandlingar inte finns inom kommunens upphandlingsenhet.

4.2. Riktlinjer avseende direktupphandling

Avseende direktupphandling gäller enligt bolagets riktlinjer följande:

- Respektive avdelningschef ansvarar för att de egna riktlinjerna för direktupphandling görs kända för alla medarbetare i verksamheten.
- Direktupphandlingar får enbart genomföras av personal med delegerad befogenhet enligt bolagets attestreglemente.
- Vid direktupphandlingar över 100 000 kr ska minst två leverantörer tillfrågas, om det är möjligt. Samtliga anbudsgivare ska skriftligen meddelas resultatet av upphandlingen.
- Om upphandlingen visar sig överstiga direktupphandlingsgränsen ska ett formaliserat upphandlingsförfarande inledas i enlighet med upphandlingslagstiftningen.
- Beställningar och beställningserkännanden ska vara skriftliga. Leverantörskontroll ska ske innan beställningen görs, om det inte är uppenbart onödigt.
- Direktupphandlingar över 100 000 kr ska alltid dokumenteras skriftligt och diarieföras.
- Bolagets blankett för dokumentation av upphandlingar ska användas.
- Offerterna från de tillfrågade leverantörerna och den skriftliga dokumentationen ska arkiveras och finnas tillgängliga för internkontroll.

Vad gäller uppföljning och utvärdering framgår att ekonomichefen ska bevaka att direktupphandlingar inte överstiger eller riskerar att överstiga gällande direktupphandlingsgränser genom att kvartalsvis ta fram och analysera inköpsstatistik. En årlig redovisning av upphandlingsverksamheten ska redovisas för styrelsen i april månad årligen.

4.3. *Stickprovskontroll av genomförda upphandlingar*

Bolaget har under åren 2016 och 2017 genomfört flera annonserade upphandlingar och flera direktupphandlingar. För att granskningens ska få en övergripande bild av hur upphandlingsprocessen ser ut i bolaget har granskningen valt att kontrollera en direktupphandling och en annonserad upphandling enligt nedan:

- Direktupphandling avseende projektering av ÅVC Arkelstorp
- Annonserad upphandling avseende behandling av trädgårdsavfall

4.3.1. *Upphandlingsprocess direktupphandling*

Utifrån underlaget som granskningen tagit del av framgår att konkurrensutsättning gjorts och att tre anbud inkommit. Leverantören som tilldelades kontrakt avlämnade pris understigande upphandlingsgränsen och det ansågs också vara det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet vilket framgår av bolaget utförd utvärdering. Vidare framgår att bolagets VD har fattat beslut om direktupphandlingen. I denna del är processen lag- och ändamålsenlig samt i enlighet med bolagets riktlinjer.

Bolaget slutfakturerades emellertid av leverantören omkring 170 tkr över direktupphandlingsgränsen 2016 och omkring 250 tkr över leverantörens lämnade anbud på grund av ändrings- eller tilläggsarbeten (ÅTA). Utifrån dokumenterade ÅTA framgår det enligt granskningen att bolaget utökat konsultens uppdrag efterhand.

Nämnas ska vidare att samma leverantör anlätades av bolaget 2017 för omprojektering av samma ÅVC (ÅVC Arkelstorp). För detta projekt slutfakturerades bolaget omkring 1,3 mnkr 2017.

För åren 2016 och 2017 direktupphandlades således samma leverantör för tjänster avseende projektering och omprojektering av ÅVC Arkelstorp för drygt 2 mnkr.

4.3.2. *Dokumentation direktupphandling*

Av den dokumentation som granskningen tagit del av kan hela direktupphandlingsprocessen följas. De uppgifter som dokumenterats vid direktupphandlingen är bland annat följande:

- den upphandlande myndighetens namn och organisationsnummer,
- avtalsföremålet,
- avtalets löptid och uppskattade värde samt när avtalet ingicks,
- om och hur konkurrensen togs till vara,
- vilka leverantörer som tillfrågades och hur många som lämnade anbud,
- vilken leverantör som tilldelades avtalet och
- det viktigaste skälet för tilldelningen.

4.3.3. *Uppföljning direktupphandling*

Vad gäller uppföljning ska bolaget enligt sina riktlinjer följa upp upphandlingsverksamheten. Ekonomichefen ska bevaka att direktupphandlingar inte överstiger eller riskerar att överstiga gällande direktupphandlingsgränser genom att kvartalsvis ta fram och analysera

inköpsstatistik. En årlig redovisning av upphandlingsverksamheten ska redovisas för styrelsen i april månad.

Enligt uppgift skedde regelbunden uppföljning av ifrågavarande direktupphandling. Vidare framgår enligt uppgift att det under projektets gång uppstod förändringar som gjorde att uppdraget behövde utökas. Det bedömdes då orimligt att mitt i processen genomföra en annonserad upphandling varför uppdraget genomfördes med en direktupphandlad konsult. Enligt uppgift håller bolaget, på grund av ovan direktupphandling, på att se över möjligheterna att genomföra ramavtalsupphandling gällande konsulttjänster.

4.3.4. Upphandlingsprocess annonserad upphandling

Det framgår att bolaget lagt upp annons på offentlig databas och att ändamålsenligt förfrågningsunderlag tagits fram. Utifrån handlingarna framgår vidare att upphandlingen skett i enlighet med bolagets ansvarsfördelning. Av bolagets utvärdering av lämnade anbud samt anbudsdarium framgår att bolaget mottog tre anbud varav två leverantörers anbud ansågs uppfylla ska-kraven i upphandlingen. Av de två giltiga anbuden tilldelades kontrakt till den leverantör som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Avtalet som skrevs med leverantören gäller för perioden 2016-09-02 – 2019-08-31 med möjlighet för leverantören att förlänga avtalet i två år.

4.3.5. Dokumentation annonserad upphandling

Av den dokumentation som granskningen tagit del av kan hela upphandlingsprocessen följas från annonsering till tilldelning av kontrakt. Bolaget har dokumenterat var upphandlingen annonserats och vad upphandlingen avsåg, vilket förfrågningsunderlag som används, hur många anbud som inkom, hur anbuden utvärderats och till vem och på vilka grunder kontrakt tilldelas. Vidare är gällande avtal med leverantören dokumenterat. Av dokumentationen framgår vidare uppgifter om:

- den upphandlande myndighetens namn och organisationsnummer,
- avtalsföremålet,
- avtalets löptid och uppskattade värde samt när avtalet ingicks,
- om och hur konkurrensen togs till vara,
- vilka leverantörer som tillfrågades och hur många som lämnade anbud,
- vilken leverantör som tilldelades avtalet och
- det viktigaste skälet för tilldelningen

4.3.1. Uppföljning annonserad upphandling

Vad gäller uppföljning av annonserade upphandlingar framgår inte uttryckligen hur detta ska ske enligt bolagets riktlinjer. Bolaget motiverar detta med att olika avtal behöver olika uppföljning och att det därför är svårt att skriva något om detta i en riktlinje.

Vidare framgår att det i flera fall regleras hur uppföljning ska ske i förfrågningsunderlag. Bolaget har visat att det av förfrågningsunderlag följer att möten för samordning, uppföljning och utveckling ska hållas mellan parterna samt att samordning och uppföljning av avtal m.m. ska ske mellan parterna.

Då bolaget har flera avtal med samma leverantör som tilldelades kontrakt i upphandlingen avseende behandling av trädgårdsavfall har enligt uppgift flertalet möten hållits över tid mellan parterna för att följa upp avtalen. Vad gäller aktuell upphandling så har avtalet för trädgårdsavfall gällt ungefär ett år varför avtalsförhållandet inte ansetts behövt följas upp i större utsträckning ännu. Enligt uppgift görs månadsvis kontroll av leverantörens fakturor för att säkerställa att rätt pris faktureras.

4.4. *Bedömning*

Kontrollmålet, att upphandlingsprocessen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolaget uppställda regler, *bedöms delvis vara uppfyllt.*

Granskningen bedömer att bolaget har riktlinjer och en organisation för att säkerställa att direktupphandlingsprocessen är lag- och ändamålsenlig. Bolaget har vidare en tydlig ansvarsfördelning i sina riktlinjer som granskningen anser efterföljs.

Granskad direktupphandling bedöms emellertid inte vara i enlighet med varken LOU eller bolagets riktlinjer då direktupphandlingsgränsen väsentligen överskridits. Konstateras ska att värdet av en direktupphandling räknas ut genom att alla bolagets direktupphandlingar av varor eller tjänster av samma slag räknas ihop.

Framhållas ska att granskningen har viss förståelse för att direktupphandlingar, av olika anledningar, kan överskrida direktupphandlingsgränsen, däremot har granskningen inte utifrån tillhandahållna handlingar sett något giltigt juridiskt skäl för att bolaget inte genomfört en annonserad upphandling. Mer konkret att de skäl som bolaget anfört saknar juridisk bärighet, oavsett om skälen skulle kunna anses rimliga ur ett annat perspektiv.

Utifrån förteckning över gjorda inköp under 2016 och 2017 framgår att ytterligare direktupphandlingar överstiger direktupphandlingsgränserna. Granskningen har emellertid inte kunnat bedöma de argument som framförts för att ändå genomföra direktupphandling i dessa fall.

Granskningen bedömer att upphandlingsprocessen vid annonserade upphandlingar utifrån tillhandahållna handlingar är lag- och ändamålsenlig samt genomförs i enlighet med för bolaget uppställda regler. Då förekomsten av direktupphandlingar emellertid är framstående i bolaget och granskningen genom en översiktlig kontroll kunnat identifiera att andra direktupphandlingar överskridit upphandlingsgränsen, utan att giltiga juridiska skäl härom framgått, kan kontrollmålet inte anses helt uppfyllt.

Kontrollmålet, att upphandlingsdokumentationen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolaget uppställda regler, *bedöms vara uppfyllt.*

Det är viktigt att upphandlande myndigheter och enheter har kontroll över sina avtal och ändamålsenligt dokumenterar hur de har ingåtts. Att organisationen har sina inköp och upphandlingar dokumenterade och ordnade är grundläggande för att kunna arbeta strategiskt med offentlig upphandling. Det är även viktigt att dokumentera de avtal som ingåtts utan ett formellt upphandlingsförfarande, om någon ansöker om att avtalet ska ogiltigförklaras. Dokumentationen är dessutom viktig för myndighetens egen uppföljning och kan också underlätta insamlingen av uppgifter för statistik.

Vad gäller bolagets dokumentation av direktupphandling kan granskningen, utifrån tillhandahållna handlingar, konstatera att dokumentationen följer vad som i bolagets inköbspolicy stadgas avseende direktupphandlingar. Den blankett som bolaget enligt riktlinjerna ska fylla i har fyllts i av bolaget och hålls ordnad och sökbar i bolaget. Granskningen har således kunnat följa hur avtal ingåtts. Granskningen anser därför att dokumentationen avseende direktupphandling är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolaget uppställda regler.

Vad gäller dokumentationen avseende annonserad upphandling har bolaget dokumenterat samtliga handlingar och uppgifter som erfordras för att följa hela upphandlingsprocessen, vem som fattat beslut och hur anbudsgivare informerats. Granskningen anser därför även att dokumentationen avseende annonserad upphandling är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolaget uppställda regler varför kontrollmålet bedöms uppfyllt.

Kontrollmålet, att uppföljning och utvärdering av resultatet från upphandling sker i tillräckligt stor utsträckning och på ett ändamålsenligt sätt, *bedöms delvis vara uppfyllt.*

För att kunna arbeta strategiskt med upphandling förutsätts att resultatet av upphandlingar ändamålsenligt följs upp och att utvärdering görs. Detta är också ett verktyg för företaget att förbättra sina processer och uppmärksamma brister och styrkor i dessa.

Vad gäller uppföljning och utvärdering vid annonserad upphandling framgår att bolagets riktlinjer inte direkt behandlar detta. Det har emellertid framkommit att uppföljning och utvärdering ofta regleras i avtal med leverantörer då bolaget anser att olika avtal behöver olika typer av uppföljning samt att det ofta regleras redan i förfrågningsunderlag hur uppföljning ska ske. Granskningen motsäger inte att olika avtal kan behöva olika uppföljning och utvärdering, däremot anser granskningen att det är viktigt att det finns reglerat internt i ett bolag att uppföljning och utvärdering ska ske, generellt hur det ska göras och även vem som ansvarar för att det sker. En sådan intern reglering utgör vidare en viktig del i att systematisera uppföljningen av avtal och upphandlingar samtidigt som det ökar möjligheten för ett bolag att uppnå kontinuitet i hur uppföljning genomförs. Vidare är det utifrån ett ägarstyrningsperspektiv angeläget att bolaget kan påvisa att det finns ett formaliserat system för uppföljning som är tydligt i organisationen, inte bara att uppföljning regleras efter behov i avtal med leverantörer och därefter genomförs.

Vad gäller granskad direktupphandling som väsentligt översteg direktupphandlingsgränsen blir vikten av ändamålsenlig uppföljning och utvärdering tydlig. Vad granskningen erfar har direktupphandlingen följts upp kontinuerligt och det framgår även att bolaget under processen konstaterat att direktupphandlingsgränsen överskreds men fann det orimligt att genomföra en upphandling i det skedet. Även om granskningen har synpunkter på att bolaget direktupphandlade tjänsten anser granskningen att uppföljning skett i tillräcklig utsträckning och att den skett ändamålsenligt. Enligt uppgift ser bolaget nu över möjligheterna att göra en större upphandling av konsulttjänster för att undvika att liknande situationer uppstår igen.

Granskningen bedömer att de upphandlingar som kontrollerats också följts upp och utvärderats ändamålsenligt och i tillräcklig omfattning. Granskningen bedömer dock att det utgör en brist att uppföljning inte tydligare regleras i bolagets riktlinjer. Vid jämförelse med Kristianstad kommuns reglering avseende uppföljning och utvärdering gäller:

”Upphandlingsverksamheten ska årligen följas upp utifrån fastställd upphandlingspolicy med riktlinjer och en rapport ska lämnas till kommunstyrelsen. Av uppföljningen skall bland annat ramavtalstroheten framgå. Inom respektive nämnds ansvarsområde ska regelbunden uppföljning göras. Ingångna avtal samt ramavtalstroheten ska följas upp genom fasta och regelbundna rutiner som en del av kommunens internkontroll. Syftet är bland annat att kontrollera att ingångna avtal följs. Denna uppföljning ingår i de uppgifter som ska skötas av ramavtalsgrupperna. Inköpssamordnare ska även bevaka ramavtalstroheten inom den egna förvaltningen.”

Bolaget har dessutom möjlighet att utforma sina riktlinjer mer specifikt än vad kommunen kan med en tydlig ansvarsfördelning och även lyfta fram de delar som alltid ska följas upp i en upphandling/avtal samt förslag på sådant som kan behöva följas upp i olika situationer. Genom detta kan uppföljning och utvärdering i större utsträckning systematiseras i bolaget.

Med ovanstående i beaktning bedömer granskningen att kontrollmålet är delvis uppfyllt.

4.4.1. Avtal mellan C4 Energi AB och Kristianstads Renhållnings AB

Det har framkommit att det finns ett avtal mellan C4 Energi och Kristianstads Renhållnings avseende behandling och mellanlagring som inte är upphandlat. Detta avtal är inte formaliserat mellan parterna. Granskningen har dock genom tillsända dokument fått en uppfattning om vad samarbetet avser.

Utan ett formellt avtal som reglerar hela förhållandet mellan parterna kan granskningen dock inte göra någon djupare bedömning av parternas samarbete.

Kristianstads Renhållnings är upphandlande part varför ansvaret för att överenskommelsen är i enlighet med LOU också får anses vara Kristianstads Renhållnings. Vid samarbeten mellan kommunala bolag inom samma koncern måste det dock ur ett ägarperspektiv kunna förväntas ett gemensamt ansvarstagande för upprätthållande av dokumentation, struktur och laglighet i mellan systerbolagen ingångna överenskommelser.

Granskningen kan med ovanstående i beaktning inte göra en djupare bedömning av samarbetet mellan parterna och kan inte inom ramen för detta uppdrag bedöma huruvida samarbetet är förenligt med nuvarande lagstiftning som trädde i kraft 2017.

Enligt uppgift från bolagen har nu beslut tagits att beställa en uppdaterad utredning av om samarbetet omfattas av LOU eller inte.

5. *Revisionell bedömning*

5.1. *Bedömningar mot kontrollmål C4 Energi*

Kontrollmål	Kommentar
Upphandlingsprocessen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolagen uppställda regler.	Delvis uppfyllt Granskningen bedömer att ansvarsfördelningen avseende upphandlingar inte är tillräckligt tydlig i bolagets riktlinjer. Jämförelsevis kan nämnas Kristianstads Renhållnings riktlinjer där det tydligt går att följa ansvarsfördelningen vid upphandlingar. Motsvarighet till en sådan ansvarsfördelning har granskningen inte uppmärksammat för C4 Energis verksamhet. Granskningen bedömer vidare att VD inte har tillräcklig insyn över upphandlingsprocesserna som görs inom affärsområdena. I kombination med att ansvarsfördelningen inte är tillräckligt tydlig bedöms processen inte helt ändamålsenlig.
Upphandlingsdokumentationen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolagen uppställda regler.	Delvis uppfyllt Granskningen kan konstatera att bolaget har ändamålsenliga riktlinjer avseende dokumentation av direktupphandlingar. Det framgår emellertid vid granskningens förfrågan om dokumentation i specifikt fall att dokumentation inte återfanns. Oavsett om dokumentation inte gjorts eller om den inte går att finna i verksamheten så utgör det en allvarlig brist som gör att kontrollmålet inte kan anses helt uppfyllt.
Uppföljning och utvärdering av resultatet från upphandling sker i tillräckligt stor utsträckning och på ett ändamålsenligt sätt.	Delvis uppfyllt Granskningen bedömer att det i bolagets riktlinjer inte med tydlighet framgår hur uppföljning ska gå till eller vem som ansvarar för detta. Utifrån översänt material kan granskningen dock konstatera att uppföljning och utvärdering skett av aktuella upphandlingar. Däremot bedöms att bolaget inte tillräckligt tydligt och inte heller i tillräcklig omfattning upprättat ett system för

hur bolaget övergripande ska arbeta med uppföljning och utvärdering. Detta bedöms utgöra en brist.

5.2. *Bedömningar mot kontrollmål Kristianstads Renhållnings*

Kontrollmål	Kommentar
Upphandlingsprocessen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolagen uppställda regler.	<p>Delvis uppfyllt</p> <p>Granskningen bedömer att bolaget har riktlinjer och en ändamålsenlig organisation för att säkerställa att upphandlingsprocessen är lag- och ändamålsenlig. Bolaget har vidare en tydlig ansvarsfördelning i sina riktlinjer som granskningen anser efterföljs.</p> <p>Granskad direktupphandling bedöms emellertid inte vara i enlighet med varken LOU eller bolagets riktlinjer då direktupphandlingsgränsen väsentligen överskridits utan att giltigt skäl härtill finns.</p>
Upphandlingsdokumentationen är lag- och ändamålsenlig samt följer för bolagen uppställda regler.	<p>Uppfyllt</p> <p>Vad gäller bolagets dokumentation kan granskningen konstatera att dokumentationen följer vad som i bolagets inköspolicy stadgas samt att den är ändamålsenlig. Granskningen har således kunnat följa hur avtal ingåtts samt kontrollera samtliga väsentliga uppgifter.</p>
Ej upphandlat avtal med C4 Energi avseende behandling och mellanlagring	<p>Avtalet är inte formaliserat mellan parterna varför granskningen inte kunnat göra någon djupare bedömning av det. Kristianstads Renhållnings är upphandlande part varför ansvaret för att överenskommelsen är i enlighet med LOU också får anses vara Kristianstads Renhållnings.</p> <p>Enligt uppgift från bolagen har nu beslut tagits att beställa en uppdaterad utredning av om samarbetet omfattas av LOU eller inte.</p>
Uppföljning och utvärdering av resultatet från upphandling sker i tillräckligt stor utsträckning och på ett ändamålsenligt sätt.	<p>Delvis uppfyllt</p> <p>Granskningen bedömer att de upphandlingar som kontrollerats också följts upp och utvärderats ändamålsenligt och i tillräcklig omfattning. Granskningen bedömer dock att det utgör en brist att uppföljning inte tydligare regleras i bolagets riktlinjer.</p>

En sådan intern reglering utgör en viktig del i att systematisera uppföljningen av avtal och upphandlingar samtidigt som det ökar möjligheten för ett bolag att uppnå kontinuitet i hur uppföljning genomförs.

5.3. Rekommendationer

- Granskningen rekommenderar att bolagens samarbeten avseende behandling och mellanlagring formaliseras i sin helhet genom avtal.
- Granskningen anser att ansvarsfördelningen avseende upphandlingar inte är tillräckligt tydligt i C4 Energis riktlinjer. Granskningen rekommenderar bolaget att tydliggöra detta för att också tydliggöra upphandlingsprocessen.
- Granskningen rekommenderar respektive bolag att systematisera processen avseende uppföljning av upphandlingar samt att ansvar för uppföljning förtydligas.
- Granskningen rekommenderar C4 Energi att se över rutiner för dokumentation av direktupphandlingar inom affärsområdena.